

Sisäministeriö
Kirjaamo
kirjaamo.sm@gov.fi

Lausuntopyyntö 13.6.2023 (VN/10897/2023)

HAK; Hätäkeskuslaitoksen lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi pelastustoimesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi

Pelastuslain (379/2011) 31 a §:n 1 momentin mukaan pelastustoimen viranomaisten tulee pelastustoimintaan varautumiseksi, pelastustoimen valmiuden säatelemiseksi sekä pelastustoimen palvelujen tuottamisen turvaamiseksi järjestää tilannekuvatoiminta. 2. momentin mukaan sisäministeriö vastaa pelastustoimen valtakunnallisen tilannekuvatoiminnan järjestämisestä yhteistoiminnassa hyvinvointialueiden valtakunnallisen pelastustoimen tilannekuvan järjestämisestä vastaavan hyvinvointialueen pelastuslaitoksen kanssa.

Asetusluonnoksessa lisättäisiin tarkemmat säännökset sisäministeriön ja aluehallintovirastojen tehtävistä pelastustoimen tilannekuvatoiminnassa.

Asetuksen 4 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin sisäministeriön tehtävistä valtakunnallisen tilannekuvan järjestämisessä. Sisäministeriön tehtävänä valtakunnallisen tilannekuvan järjestämisessä olisi erityisesti huolehtia pelastustoimintaan osallistuvien ja pelastustoimen palveluidenviranomaisten valtakunnallisten tietojen yhdistämisestä pelastustoimen valtakunnallisen ajantasaisen ja jatkuvan sekä pelastustoiminnan valmiutta ja suorituskykyä kuvaavaan ennakoivaan tilannekuvaan. Tilannekuvaan kerättäisiin myös kansainvälisiä tietoja. Tietojen keruuta rajoittaisivat salassapitosäännökset siltä osin kuin pelastuslaissa ei ole säädetty oikeutta saada tietoja salassapitosäännöksistä huolimatta.

Hätäkeskuslaitos pitää tällaista tietojen keskitettyä keräämistä perusteltuna erityisesti vaativien ja resursseja runsaasti sisältävien tehtävien hoidossa. Tiedot kyberhyökkäyksistä ja laajoista ICT-häiriöistä nopeuttavat tilanteeseen reagoimista. Niinpä hyvällä, laajalla ja kootulla tilannekuvalla voidaan toimintaa muuntaa tilanteen edellyttämällä tavalla kaikkien pelastustoimintaan osallistuvien viranomaisten taholta, mukaan lukien myös niiden välinen yhteistyö.

Pelastustoiminnassa poikkeustilanteessa tehtävien hoidossa käytettävien resurssien osalta tulisi harkita niiden väliaikaista tallentamista hätäkeskustietojärjestelmään. Näin nämä resurssit saataisiin nopeasti hälytettyä pelastustoimen antamien ohjeiden mukaisesti käyttäen olemassa olevaa järjestelmää. Näiden tietojen käsittely Hätäkeskuslaitoksen toimesta saattaa kuitenkin edellyttää toimivaltasäännöksen lisäämistä lakiin.

5 §:n 2 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi niin, että aluehallintoviraston tehtävänä olisi tukea sisäministeriötä pelastustoiminnan ja poikkeusolojen aikana pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien johtamisessa tarvittavan tiedon hankinnassa ja valtakunnallisen tilannekuvan kokoamisessa, analysoinnissa, ylläpitämisessä ja jakamisessa.

Aluehallintovirastot ovat monitoimialaisia virastoja ja ne huolehtivat pelastustoimen lisäksi muista sellaisista tehtävistä, joita koskevat tiedot saattavat olla tarpeen pelastustoiminnan johtamisessa ja siihen varautumisessa. Tällaisia ovat esimerkiksi epidemiaa ja tulvatilannetta koskevat tilannetiedot sekä peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointia koskevat tiedot.

Ehdotetut täydennykset asetukseen ovat perusteltuja ja kannatettavia. Vakavissa ja laaja-alaisissa häiriötilanteissa ennalta arvioitu tiedon tarve ja sen kokoaminen yhtenäiseen tilannekuvaan mahdollistaa viranomaisten toiminnan suuntaamisen tilanteen vaatimalla tavalla.

Hätäkeskuslaitoksen ylijohtaja

Taito Vainio

Johtava lakimies

Iiro Clouberg

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Hätäkeskuslaitos 01.09.2023 klo 11:45. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Jakelu

Kirjaamo, sisäministeriö

Tiedoksi

Osastopäälliköt, Hätäkeskuslaitos